

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

27 février 2007

PROJET DE LOI
relatif aux accords de consommation

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Exposé des motifs	4
3. Avant-projet	13
4. Avis du Conseil d'État	16
5. Projet de loi	21

LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À L'ARTICLE 80
DE LA CONSTITUTION.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

27 februari 2007

WETSONTWERP
betreffende de consumentenakkoorden

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Memorie van toelichting	4
3. Voorontwerp	13
4. Advies van de Raad van State	16
5. Wetsontwerp	21

DE SPOEDBEHANDELING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 80 VAN DE GRONDWET.

Le Gouvernement a déposé ce projet de loi le 27 février 2007.

Le «bon à tirer» a été reçu à la Chambre le 7 mars 2007.

De Regering heeft dit wetsontwerp op 27 februari 2007 ingediend.

De «goedkeuring tot drukken» werd op 7 maart 2007 door de Kamer ontvangen.

<i>cdH</i>	: <i>Centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	: <i>Front National</i>
<i>MR</i>	: <i>Mouvement Réformateur</i>
<i>N-VA</i>	: <i>Nieuw - Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	: <i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	: <i>Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.</i>
<i>Vlaams Belang</i>	: <i>Vlaams Belang</i>
<i>VLD</i>	: <i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

*Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

*Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be*

RÉSUMÉ

Le projet de loi vise à compléter la loi sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, afin d'introduire la possibilité de conclure au sein du Conseil de la consommation des accords de consommation.

SAMENVATTING

Dit wetsontwerp beoogt de wet betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument aan te vullen teneinde de mogelijkheid te voorzien consumentenakkoorden af te sluiten binnen de Raad voor het Verbruik.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

CONSIDÉRATIONS GÉNÉRALES

Depuis une trentaine d'années, le droit de la consommation a connu une profonde évolution. Dans nombre de secteurs, le législateur a clarifié les rapports entre les vendeurs et les consommateurs, par des règles générales ou particulières.

Les pratiques du commerce, les services financiers, la sécurité des consommateurs constituent des champs largement investis par le législateur.

La tâche régulatrice de l'État est multiforme: il s'agit de créer les conditions d'un environnement concurrentiel sain, d'obliger les entreprises à assurer un certain nombre de services minimums à tous les citoyens, de protéger les consommateurs contre des pratiques douteuses dont ils sont les victimes, etc.

Le droit de la consommation, tel qu'il s'est constitué ces trente dernières années, a rempli cet objectif. Cette mission se poursuivra dans l'avenir.

La loi ne peut régler, une fois pour toutes, l'ensemble des situations. C'est pourquoi sont apparues de nouvelles formes de régulation. On range sous ce vocable des outils très divers comme des codes de conduite, des chartes, la normalisation, le traitement extra-judiciaire des plaintes...

Ce ne sont pas des nouvelles formes de régulation au sens où les anciennes seraient périmées. Loin s'en faut. La loi reste le mode privilégié de la gestion des rapports sociaux.

Il faut les considérer comme des formes complémentaires. Ces dernières années, plusieurs accords ont été conclus entre les représentants des professionnels et des consommateurs, comme en matière de publicité, de services financiers, de téléphonie ou d'électricité...

Dans certains domaines et à certaines conditions, la co-régulation, par sa souplesse et sa rapidité, peut tendre à une efficacité que les formes traditionnelles de régulation ne peuvent atteindre.

Les accords de consommation possèdent des avantages certains:

- ils se prêtent mieux qu'une réglementation à traiter du détail;

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE BESPREKING

Het consumentenrecht is sterk geëvolueerd de laatste dertig jaar. In verscheidene sectoren heeft de wetgever de verhoudingen tussen de verkopers en de consumenten uitgeklaard, door middel van algemene of bijzondere regels.

De wetgever heeft in belangrijke mate ingegrepen op het vlak van de handelspraktijken, de financiële diensten, de veiligheid van de consumenten.

De regelgevingstaak van de Overheid neemt verschillende vormen aan: het gaat erom voorwaarden te creëren voor een gezonde concurrentiële omgeving, de bedrijven te verplichten om een bepaald aantal minimum diensten aan alle burgers aan te bieden, de consumenten te beschermen tegen twijfelachtige praktijken waarvan zij het slachtoffer zijn, ...

Het consumentenrecht, zoals het zich deze dertig laatste jaren heeft ontwikkeld, heeft deze doelstelling bereikt. Deze opdracht zal in de toekomst worden voortgezet.

De wet kan echter niet eens en voor altijd alle situaties regelen. Daarom zijn er nieuwe vormen van regelgeving opgedoken. Hiermee worden zeer verschillende methodes aangeduid zoals gedragscodes, charters, de normalisering, de buitengerechtelijke behandeling van de klachten ...

Het gaat niet om nieuwe vormen van regelgeving in de zin dat de klassieke vormen achterhaald zouden zijn. Integendeel. De wet blijft het middel bij uitstek om de maatschappelijke verhoudingen te regelen.

Deze nieuwe vormen moeten worden beschouwd als aanvullingen. De laatste jaren werden er verschillende akkoorden afgesloten tussen de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de consumenten, zoals inzake reclame, financiële diensten, telefonie of elektriciteit ...

In sommige domeinen en onder bepaalde voorwaarden kan de co-regulering, door haar soepelheid en haar snelheid, leiden naar een efficiëntie die de traditionele vormen van regelgeving niet kunnen bereiken.

Consumentenakkoorden bieden duidelijke voordelen:

- zij lenen zich er beter toe dan een reglementering om tot in detail te gaan;

- ils sont plus souples au changement;
- assurant la participation directe des parties intéressées dès le stade de l'élaboration de la norme, ils sont susceptibles d'offrir une plus grande garantie du respect effectif des dispositions adoptées;

- ils peuvent constituer une phase expérimentale ou transitoire dans le processus d'élaboration, de développement et de mise en œuvre des règles juridiques.

Mais un cadre particulier doit être organisé pour la production et l'exécution de telles normes, car les accords purement volontaires souffrent d'un manque de transparence, d'une absence d'adhésion générale des professionnels, d'une absence de sanction en cas de non-respect et enfin d'une production de normes qui ne rassemble pas, à l'origine, l'ensemble des acteurs concernés.

La voie médiane entre la règle traditionnelle et celle qui est élaborée par les acteurs doit être organisée.

Le projet tend à asseoir une pratique mise en place par le Conseil de la Consommation.

Le Conseil d'État (Avis 40.116/1 du 20 avril 2006) s'interroge sur la représentativité des organisations membres du Conseil de la consommation pour conclure des accords de consommation.

Le conseil de la consommation est un organe paritaire qui comprend treize membres qui représentent les organisations de la production, de la distribution, des classes moyennes et de l'agriculture, et treize membres qui représentent les organisations de consommateurs.

La composition est la suivante:

- pour la production: AGORIA (Fédération belge multisectorielle de l'industrie technologique), ASSURALIA (Union professionnelle des entreprises d'Assurances), Fédération pétrolière belge, Association belge des Banques, Union professionnelle du Crédit, FEDICHEM, Fédération des Industries Chimiques de Belgique), FEVIA (Fédération de l'Industrie alimentaire), Confédération nationale de la construction, Conseil de la Publicité, Fédération des entreprises de Belgique;
- pour la distribution: FEDIS (Fédération Belge des Entreprises de Distribution);
- pour les organisations de classes moyennes: Union syndicale des Classes moyennes, UNIZO (*Unie van Zelfstandige Ondernemers*);

- zij staan soepeler tegenover wijzigingen;
- doordat zij ervoor zorgen dat de betrokken partijen rechtstreeks mee aan tafel zitten vanaf het ogenblik waarop de regels worden uitgewerkt, kunnen zij een grotere garantie bieden dat de goedgekeurde bepalingen ook effectief worden nageleefd;
- zij kunnen een experimentele of overgangsfase uitmaken in het proces van ontwerp, uitwerking en toepassing van rechtsregels.

Er moet echter een speciaal kader worden georganiseerd voor de totstandkoming en de uitvoering van zulke regels want de akkoorden op zuiver vrijwillige basis zijn niet transparant genoeg, er is geen algemene instemming van de professionelen, er wordt geen sanctie opgelegd bij niet-naleving en ten slotte gaat het om het totstandkomen van regels waarbij van bij de aanvang niet iedereen bij betrokken is.

Er moet een middenweg worden georganiseerd tussen de traditionele regels en de regels die door de actoren wordt uitgewerkt.

Het ontwerp beoogt een praktijk te bestendigen die ingesteld werd door de Raad voor het Verbruik.

De Raad van State stelt in haar advies nr. 40.116/1 van 20 april 2006 vast dat het ontwerp essentiële vragen oproept omtrent de representativiteit van de organisaties die binnen de Raad voor het Verbruik optreden bij ondertekening van zulke consumentenakkoorden.

De Raad voor het Verbruik is een paritair samengesteld orgaan dat bestaat 13 vertegenwoordigers van de organisaties van de productie, de distributie, de middenstand en landbouw en 13 vertegenwoordigers van de organisaties van de consumentenorganisaties.

De samenstelling is als volgt:

- voor de productie: AGORIA (Multisectorfederatie van de technologische industrie), ASSURALIA (Beroepsvereniging van de Verzekeringsondernemingen), Belgische Petroleum Federatie, Belgische Vereniging van Banken, Beroepsvereniging van het Krediet, FEDICHEM (Federatie van de Chemische Industrie van België), FEVIA (Federatie Voedingsindustrie), Nationale Confederatie van het Bouwbedrijf, Raad voor de Reclame en het Verbond van Belgische Ondernemingen (V.B.O.);
- voor de distributie: FEDIS (Fedis - Belgische Federatie van de Distributieondernemingen);
- voor de middenstand: Nationaal Syndikaat voor Zelfstandigen, *Union syndicale des Classes moyennes*, Unizo (*Unie van Zelfstandige Ondernemers*);

- pour l'agriculture: Fédération wallonne de l'agriculture, *Belgische Boerenbond*;
- pour les organisations de consommateurs: *Bond van Grote en Jonge Gezinnen* (B.G.J.G.); Centre Coopératif de l'Education Permanente; Centrale Générale des Syndicats Libéraux de Belgique (C.G.S.L.B.); Confédération des Syndicats Chrétiens de Belgique (CS.C.); Fédération des Coopératives de Belgique (FEBECOOP); Fédération Générale du Travail de Belgique (F.G.T.B.); Kristelijke Werknemersbeweging (K.W.B.); Ligue des Familles; Réseau des Consommateurs Responsables; Test-Achats, Association belge des Consommateurs; *Verbraucherschutzzentrale Ostbelgien*; *Verbruikers ateljee VZW*; Union nationale des Mutualités socialistes; Alliance nationale des Mutualités chrétiennes

La diversité des organisations représentées est la meilleure garantie pour que les accords collectifs soient élaborés par des organisations représentatives, représentativité qui ne peut être mise en doute.

Il convient également de souligner les éléments suivants:

- la majorité des organisations siègent depuis la création du Conseil. Cette constance témoigne de leur représentativité;
- de nouvelles organisations ont été désignées afin d'adapter la composition du Conseil à l'évolution socio-économique du pays;
- d'autres instances d'avis en matière de consommation (Commission des clauses abusives, Commission pour l'étiquetage et la publicité écologiques) sont composées de membres du Conseil de la Consommation;
- une partie des membres compose le Conseil Central de l'Economie;
- la désignation comme membre du Conseil de la Consommation est un critère pour désigner des membres représentatifs dans d'autres organes (le Comité socio-économique national pour la Distribution, arrêté royal du 22 février 2005, le Comité pour la production socialement responsable, arrêté royal du 4 avril 2003, la Commission de régulation du gaz et de l'électricité, arrêté royal du 3 mai 1999).
- la présence au sein du Conseil de la Consommation est un critère déterminant pour les organisations de consommateurs qui souhaitent agir en cessation dans le cadre de la loi sur les pratiques du commerce (art.98).

- voor landbouw: *Fédération wallonne de l'Agriculture*, *Belgische Boerenbond*;
- voor de consumentenorganisaties: ABVV (Algemeen Belgisch Vakverbond), ACLVB (Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België), ACV (Algemeen Christelijk Vakverbond van België), *Centre coopératif de l'Education permanente*, Febecoop (Belgische Federatie van de Sociale en Coöperatieve Economie), De Gezinsbond, KAV, Kristelijke Werknemersbeweging, Landsbond der Christelijke Mutualiteiten, Ligue des Familles, Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten, Test-Aankoop - Belgische Verbruikersunie, *Réseau des Consommateurs Responsables*, *Verbraucherschutzzentrale Ostbelgien*, Verbruikersateljee.

De huidige samenstelling toont aan dat de diversiteit van de betrokken organisaties garant staat voor het totstandkomen van consumentenakkoorden door representatieve organisaties. De representativiteit van deze organisaties kan moeilijk in twijfel worden getrokken.

Het is belangrijk hierbij te benadrukken dat:

- de meerderheid van deze organisaties reeds van bij het begin lid zijn van de Raad voor het Verbruik, wat wijst op het duurzaam karakter van de raad en de representativiteit van deze organisaties;
- er werden nieuwe organisaties aangeduid zodat de samenstelling van de Raad aangepast is aan de sociale en economische evolutie van het land;
- andere adviesorganen in het kader van het consumentenbeleid, zoals de Commissie voor Onrechtmatige Bedingen en de Commissie voor Milieuetikettering en Milieureclame samengesteld zijn uit de leden van de Raad voor het Verbruik.
- een deel van de leden tevens lid zijn van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.
- de vertegenwoordiging in en/ of aanduiding door de Raad voor het Verbruik in verschillende reglementaire teksten het criterium is om representatief te zijn in andere raden (bijv. het KB van 22 februari 2005 betreffende de wijze van voordracht en aanstelling van de leden van het Nationaal Sociaal-Economisch comité voor de Distributie, KB van 4 april 2003 betreffende de raad van beroep voor het label voor sociaal verantwoorde productie, KB van 3 mei 1999 betreffende de samenstelling en de werking van de algemene raad van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas).
- de vertegenwoordiging in de Raad voor het Verbruik is tevens het criterium voor de consumentenverenigingen om een vordering tot staking in te stellen overeenkomstig art. 98 WHPC.

A plusieurs reprises, le Conseil de la Consommation a négocié des normes de conduite applicables aux professionnels, comme en matière du marketing bancaire vis-à-vis des jeunes ou en matière de publicité pour les fêtes enfantines.

Ces normes constituent une expression de la loyauté qui doit présider dans les rapports entre les consommateurs et les professionnels. Leur non-respect peut être sanctionné comme un acte contraire aux usages honnêtes (articles 93 et 94 de la LPC).

Les autorités de contrôle, en particulier la Direction Contrôle et médiation du SPF Economie, appliquent ces principes, comme par exemple à l'occasion du contrôle annuel du respect des règles établies par le Conseil de la consommation concernant la publicité pour les fêtes enfantines.

Cette méthode constitue également une application d'un des principes posés par la Commission européenne dans sa communication sur le suivi du Livre vert sur la protection des consommateurs dans l'Union. Dans ce document, la Commission estime que «le non-respect d'un engagement volontaire doit être considéré comme une pratique commerciale trompeuse et déloyale».

La participation des acteurs aux modes décisionnels, encouragée par le projet, constitue un principe prôné par le gouvernement dans le plan fédéral de développement durable 2004-2008.

L'accord peut s'appliquer à toutes les situations. Néanmoins, l'expérience montre que l'accord est d'autant plus efficace qu'il s'applique à un secteur restreint où les professionnels sont aisément identifiables et/ou largement représentés. Ainsi, en matière de marketing bancaire vis-à-vis des jeunes, les établissements de crédit actifs dans ce domaine sont peu nombreux et représentés dans une association professionnelle. Les recommandations en matière de publicité pour les fêtes enfantines concernent le marché du jouet, marché limité et dont les professionnels sont aisément identifiables.

Un premier avant-projet de loi relatif aux accords de consommation a été soumis au Conseil de la Consommation.

Le présent projet a intégré nombre de remarques formulées dans l'avis du Conseil (avis C.C. 304 du 25 septembre 2003).

Le présent projet a été également soumis pour avis au Conseil de la consommation. Plusieurs remarques

De Raad voor het Verbruik heeft verscheidene malen onderhandeld over de gedragsnormen die van toepassing zijn op de verkopers, zoals inzake de bankmarketing ten opzichte van de jongeren of inzake reclame voor kinderfeesten.

Deze normen zijn een uitdrukking van de loyaliteit die altijd moet aanwezig zijn in de verhoudingen tussen de consumenten en de professionelen. De niet-naleving daarvan kan gesanctioneerd worden als een daad die in strijd is met de eerlijke handelsgebruiken (artikelen 93 en 94 van de WHPC).

De controlediensten, in het bijzonder de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie, passen deze principes toe, zoals bijvoorbeeld bij de jaarlijkse controle van de naleving van de regels die door de Raad voor het Verbruik werden opgesteld rond de reclame voor de kinderfeesten.

Deze methode is ook een toepassing van één van de principes die door de Europese Commissie gesteld werden in haar communicatie over de opvolging van het Groenboek over de consumentenbescherming in de Unie. In dat document is de Commissie van oordeel dat «het niet-nakomen van een vrijwillige verbintenis hetzelfde als een misleidende hetzelfde als een oneerlijke handelspraktijk [moet] worden aangemerkt».

De deelname van de actoren aan de beslissingswijzen, die door het ontwerp wordt aangemoedigd, is een principe dat door de regering wordt aangeprezen in het federaal plan voor de duurzame ontwikkeling 2004-2008.

Het akkoord kan toegepast worden op alle situaties. Toch wijst de ervaring uit dat het akkoord des te efficiënter is naarmate het van toepassing is op een beperkte sector waar de verkopers makkelijk geïdentificeerd kunnen worden en/of breed vertegenwoordigd zijn. Zo zijn voor wat betreft de bankmarketing ten opzichte van de jongeren, de kredietinstellingen die actief zijn op dat vlak weinig talrijk en zijn zij vertegenwoordigd in een beroepsvereniging. De aanbevelingen inzake de reclame voor de kinderfeesten slaan op de markt van het speelgoed, een markt die beperkt is en waarvan de handelaars gemakkelijk kunnen worden geïdentificeerd.

Een eerste voorontwerp van wet betreffende de consumentenakkoorden werd aan de Raad voor het Verbruik voorgelegd.

Het voorliggende ontwerp heeft een groot aantal opmerkingen uit het advies van de Raad overgenomen (advies RVV 304 van 25 september 2003).

Het voorliggende ontwerp werd tevens voorgelegd aan de Raad voor het Verbruik. Verschillende

formulées par le Conseil (avis n° 350 du 9 décembre 2005) ont été intégrées.

La voie proposée s'inscrit dans une tradition de dialogue et de négociation. Elle n'a pas pour vocation de remplacer la règle traditionnelle. Mais elle doit permettre de la compléter, tant avec souplesse qu'avec efficacité.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Cet article contient la disposition traditionnelle relative au fondement constitutionnel de la compétence.

Art. 2

Un chapitre *7bis* consacré aux accords de consommation est inséré dans la loi sur les pratiques du commerce.

Cette insertion dans la LPC est naturelle dans la mesure où cette loi règle l'essentiel des rapports entre les vendeurs et les consommateurs. C'est dans cette loi que figure la norme de loyauté, norme sur laquelle est fondée l'application des accords.

Article 94ter

Les accords peuvent couvrir tout le champ de la consommation, du moment que sont en relation un vendeur et un consommateur.

Il appartient aux acteurs de déterminer les éléments essentiels de l'accord.

L'information des parties est essentielle. Outre la publication au Moniteur, l'information des vendeurs et des consommateurs doit être prévue. Elle peut prendre différentes formes: information dans les publications des organisations; diffusion de folders, de spots....

Article 94^{quater}

Le Conseil de la consommation est le lieu idéal pour la conclusion de tels accords. Créé en 1964, le Conseil de la Consommation a fait largement preuve de sa capacité à négocier de tels accords.

Ce Conseil, pour rappel, est composé tant des organisations de consommateurs que des organisations professionnelles. La représentation est paritaire.

opmerkingen van de Raad (advies RVV 350 van 9 december 2005) werden in het ontwerp opgenomen.

De voorgestelde weg kadert in een traditie van dialoog en onderhandeling. Het is niet haar bedoeling de traditionele regel te vervangen. Zij moet echter wel toelaten om die traditionele regel te vervolledigen, op een soepele en efficiënte manier.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel bevat de traditionele bepaling over de grondwettelijke grondslag van de bevoegdheid.

Art. 2

Er wordt een hoofdstuk *7bis* gewijd aan de consumentenakkoorden ingevoegd in de wet betreffende de handelspraktijken.

Deze invoeging in de WHPC is vanzelfsprekend in de mate waarin deze wet het gros van de verhoudingen tussen de verkopers en de consumenten regelt. Precies in deze wet staat de eerlijkheidsnorm, de norm waarop de toepassing van de akkoorden gebaseerd is.

Artikel 94ter

De akkoorden kunnen het hele consumentenveld bestrijken, van zodra er een relatie is tussen een verkoper en een consument.

Het is aan de actoren om de essentiële elementen van het akkoord te bepalen.

De informatie van de partijen is essentieel. Naast de publicatie in het Staatsblad moet ook de informatie van de verkopers en de consumenten voorzien worden. Deze informatie kan verschillende vormen aannemen: informatie in de publicaties van de organisaties; verspreiding van folders, van spots....

Artikel 94^{quater}

De Raad voor het Verbruik is de ideale plek om zulke akkoorden af te sluiten. De Raad voor het Verbruik werd opgericht in 1964 en heeft ondertussen ruimschoots bewezen in staat te zijn om zulke akkoorden te onderhandelen.

Er dient aan te worden herinnerd dat deze Raad samengesteld is uit zowel consumentenorganisaties als beroepsorganisaties. De vertegenwoordiging is paritair.

Les organisations membres sont désignées par le ministre compétent sur base de propositions faites par le Conseil. La majeure partie des organisations membres est représentée au Conseil depuis sa création, soit plus de trente ans. Cette pérennité est un gage de la représentativité du Conseil.

Les organisations ou un membre du Gouvernement peuvent demander qu'une discussion sur un accord soit ouverte. La décision, tant de s'engager dans la négociation que dans la conclusion d'un accord, appartient à chaque organisation membre du Conseil.

L'unanimité est exigée. Sans elle point d'accord. La philosophie du projet est de considérer que chaque membre du conseil de la consommation peut avoir un intérêt à s'engager dans une négociation et à conclure un accord.

Une autre règle, un accord à la majorité par exemple, serait difficilement compatible avec la norme de loyauté: on ne pourrait considérer un accord comme un usage honnête alors qu'il est contesté par une partie des acteurs concernés.

L'unanimité est, certes, une règle très contraignante. Dans certains domaines, le Conseil de la consommation a montré sa capacité d'arriver à un consensus.

Pour les décisions prises à l'unanimité, le règlement d'ordre intérieur prévoit un quorum de présence des différents représentants. Les décisions doivent être prises par au moins la moitié des représentants de chacun des groupes (le groupe des représentants des organisations de consommateur d'une part et le groupe des représentants des organisations de la distribution, de la production, des classes moyennes et de l'agriculture d'autre part).

Le quorum s'applique tant pour décider d'une négociation que pour conclure un accord.

Les accords peuvent viser des vendeurs qui ne sont nécessairement représentés par les organisations membres du Conseil de la Consommation, comme, par exemple, des entreprises publiques.

Un accord ne peut être élaboré qu'avec le concours de ces entreprises, et être conclu qu'avec leur approbation.

Le projet ne règle pas de manière minutieuse l'ensemble de la procédure à suivre, comme par exemple la détermination des secteurs non représentés au Conseil, la présence d'experts, les délais...

De organisaties die deel uitmaken van de Raad worden aangeduid door de bevoegde minister op voorstel van de Raad. Het overgrote deel van de organisatiesleden zijn reeds van bij de creatie van de Raad – meer dan 30 jaar geleden – vertegenwoordigd in de Raad. Dit duurzaam karakter is een blijk van de representativiteit van de Raad.

De organisaties of een lid van de Regering kunnen vragen om een discussie over een akkoord te openen. De beslissing, hetzij om onderhandelingen te beginnen hetzij om een akkoord af te sluiten, berust bij elke organisatie die lid is van de Raad.

Er wordt unanimiteit vereist. Indien die er niet is, is er geen akkoord. Het ontwerp gaat ervan uit dat elk lid van de Raad voor het Verbruik er belang bij kan hebben om onderhandelingen aan te knopen en een akkoord af te sluiten.

Een andere regel, zoals bijvoorbeeld een meerderheidsakkoord, zou moeilijk verenigbaar zijn met de loyaliteitsnorm: een akkoord zou niet als een eerlijke praktijk kunnen worden beschouwd als het door een gedeelte van de betrokken organisaties wordt aangevochten.

Het is natuurlijk zo dat de unanimiteit een erg dwingende regel is. De Raad voor het Verbruik heeft in sommige domeinen getoond dat hij tot een consensus kan komen.

Het huishoudelijk reglement legt een aanwezigheidsquorum op voor de verschillende vertegenwoordigingen binnen de Raad voor het Verbruik om unanieme beslissingen te nemen. Dit quorum bestaat ten minste uit de meerderheid van elk van de twee belangengroepen (zowel de groep ter vertegenwoordiging van de consumentenorganisaties als de groep ter vertegenwoordiging van de organisaties van de productie, distributie en middenstand).

Dit quorum moet ten minste worden bereikt om de onderhandelingen aan te vatten en een consumentenakkoord goed te keuren

De akkoorden kunnen verkopers viseren die niet noodzakelijk vertegenwoordigd zijn door de organisaties die lid zijn van de Raad voor het Verbruik zoals bijvoorbeeld de overheidsbedrijven.

Een akkoord kan enkel worden uitgewerkt met de medewerking van deze bedrijven en kan enkel worden afgesloten met hun goedkeuring.

Het ontwerp regelt niet in detail de volledige procedure die moet worden gevolgd, zoals bijvoorbeeld de vaststelling van de sectoren die niet zijn vertegenwoordigd binnen de Raad, de aanwezigheid van experts, de termijnen, ...

Le Conseil d'État s'interroge sur l'extension des accords à des secteurs qui ne sont pas représentés au Conseil de la Consommation. Ces questions relatives à la définition des secteurs ou à leur représentativité sont des questions qui trouveront une réponse dans le règlement d'ordre intérieur.

Un règlement d'ordre intérieur spécifique doit être élaboré par le Conseil de la Consommation, et être approuvé par le Roi, par un arrêté délibéré en conseil de ministres.

Article 94quinquies

La Commission des clauses abusives est, en dehors des tribunaux, la gardienne de l'équité des conditions contractuelles. Son rôle peut et doit être une plus value à l'accord négocié quand il porte sur des conditions contractuelles.

Article 94sexies

Il convient de s'assurer que l'accord ne contrevienne pas aux prérogatives du pouvoir exécutif et du pouvoir législatif. A cette fin, l'accord est transmis au Gouvernement.

Chaque membre du gouvernement peut s'opposer à l'accord au sein du conseil des ministres. Si l'accord n'est pas validé par le Conseil l'accord ne sort pas ses effets.

La validation de l'accord sera entérinée par une décision du Conseil des Ministres, décision qui sera communiquée au Conseil de la Consommation

L'information sur les accords est essentielle. La publication au Moniteur belge est indispensable. L'accord sur la publicité et les fêtes enfantines a fait l'objet d'une telle publication.

Néanmoins, cette information doit être complétée par d'autres mesures comme le prévoit l'article 94ter.

Article 94septies

L'accord adopté par les membres du Conseil doit être respecté par ceux-ci. Il s'agit dans leur chef d'une obligation de moyens. Cela signifie que les organisations professionnelles et les organisations de consommateurs doivent, par exemple, correctement informer leurs membres et leur recommander de respecter les règles adoptées.

Le traitement des plaintes doit être organisé. Au cas par cas, cette problématique doit être envisagée, qu'il

In antwoord op de opmerkingen van de Raad van State regelt het wetsontwerp niet uitdrukkelijk de selectie van de bedrijven, de omschrijving van sectoren en de manier waarop hun eventuele vertegenwoordigers worden aangewezen. Het huishoudelijk reglement zal dit in detail uitwerken.

Het huishoudelijk reglement moet worden opgesteld door de Raad voor het Verbruik, en worden goedgekeurd door de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Artikel 94quinquies

De Commissie van Onrechtmatige Bedingen ziet toe, naast de rechtbanken, op het evenwichtig karakter van de contractuele voorwaarden. Haar rol kan en moet een meerwaarde betekenen voor het afgesloten akkoord wanneer het slaat op de contractuele voorwaarden.

Artikel 94sexies

Er moet worden gewaakt dat het consumentenakkoord niet strijdig is met de prerogatieven van de uitvoerende en wetgevende macht. Te dien einde wordt het akkoord overgemaakt aan de Regering.

Elk lid van de regering kan bewaar aantekenen door het akkoord te agenderen op de eerstvolgende ministerraad. Indien het akkoord niet wordt bekrachtigd door de Ministerraad, komt het akkoord te vervallen.

De bekrachtiging zal gebeuren door een beslissing van de Ministerraad. Deze beslissing wordt overgemaakt aan de Raad voor het Verbruik.

De informatie over de akkoorden is essentieel. De publicatie in het Belgisch Staatsblad is absoluut noodzakelijk. Het akkoord over de reclame en de kinderfeesten werd op die manier gepubliceerd.

Niettemin moet deze informatie vervolledigd worden door de andere maatregelen zoals voorzien in artikel 94ter.

Artikel 94septies

Het akkoord dat goedgekeurd werd door de leden van de Raad moet door hen ook nageleefd worden. Het gaat voor hen om een middelenverbintenis. Dit betekent dat de beroepsorganisaties en de consumentenorganisaties hun leden bijvoorbeeld correct moeten informeren en hen moeten aanbevelen de goedgekeurde regels na te leven.

De behandeling van de klachten moet worden georganiseerd. Deze problematiek moet geval per geval

existe ou non une commission de litiges ad hoc pour ce faire.

L'accord doit pouvoir s'appliquer à toutes les situations qu'il appréhende et doit pouvoir faire l'objet de contrôle et de sanction.

L'accord est considéré comme une expression de la norme de loyauté.

Appelé, le cas échéant à statuer, le juge doit vérifier si l'accord a été conclu conformément à la loi et si les conditions de cet accord, par exemple l'information des vendeurs, ont été respectées.

Les fonctionnaires compétents de l'administration peuvent vérifier le respect de l'accord dans le chef des vendeurs. Conformément à l'article 101 de la loi sur les pratiques du commerce, un procès-verbal d'avertissement peut être dressé. En cas de non-respect de cet avertissement, les sanctions de l'article 103 peuvent être d'application.

Article 94octies

La vocation d'un accord est d'être appliqué à l'ensemble des situations qu'il vise.

Néanmoins, si une partie des vendeurs n'appliquent pas correctement l'accord, il peut être rendu obligatoire par un arrêté royal délibéré en conseil des ministres. La condition essentielle réside dans l'avis unanime des membres du Conseil de la Consommation.

En réponse à une remarque du Conseil d'État, il convient d'indiquer qu'un accord collectif rendu obligatoire par un arrêté royal aura la portée réglementaire de cet acte, et sera applicable à l'ensemble des acteurs concernés.

Art. 3

Si un accord est imposé par la voie d'un arrêté royal, les sanctions prévues par l'article 102 seront d'application.

worden bekeken, of er nu al dan niet een geschillencommissie ad hoc bestaat om dit te doen.

Het akkoord moet van toepassing zijn op alle situaties die het viseert en het moet mogelijk zijn om het te controleren en te sanctioneren.

Het akkoord wordt beschouwd als een uiting van de norm inzake eerlijke handelspraktijken.

Indien hij eventueel uitspraak dient te doen, moet de rechter nagaan of het akkoord overeenkomstig de wet werd afgesloten en of de voorwaarden van dit akkoord, zoals bijvoorbeeld de informatie van de verkopers, nageleefd werden.

De bevoegde ambtenaren van de administratie kunnen de naleving van het akkoord in hoofde van de verkopers nagaan. Overeenkomstig artikel 101 van de wet betreffende de handelspraktijken kan er een proces-verbaal van waarschuwing worden opgesteld. Indien deze waarschuwing niet wordt gerespecteerd, kunnen de sancties van artikel 103 van toepassing zijn.

Artikel 94octies

De bedoeling van een akkoord is toegepast te worden op het geheel van de situaties die het viseert.

Indien echter een deel van de verkopers het akkoord niet correct toepassen, kan het bindend worden verklaard door een, in Ministerraad overlegd, koninklijk besluit. De essentiële voorwaarde daarvoor is een eenparig advies de Raad voor het Verbruik.

In antwoord op de opmerking van de Raad van State over de rechtsgevolgen, zal een consumentenakkoord dat bij koninklijk besluit wordt aangenomen de draagwijdte en de regelgevende kracht hebben van een koninklijk besluit en van toepassing zijn op alle betrokken actoren.

Art. 3

Indien een akkoord wordt opgelegd via een koninklijk besluit, zullen de sancties voorzien door artikel 102 van toepassing zijn.

Art. 4

Il convient d'évaluer si les objectifs poursuivis ont été ou non réalisés.

*Pour la ministre de la Protection de
la consommation, absente,*

Le ministre de la Mobilité,

Renaat LANDUYT

Art. 4

Er moet een evaluatie worden gemaakt over het feit of de vooropgestelde doelstellingen al dan niet werden gerealiseerd.

Voor de minister van Consumentenzaken, afwezig,

De minister van Mobiliteit,

Renaat LANDUYT

AVANT-PROJET DE LOI**soumis à l'avis du Conseil d'État****Avant-projet de loi relative aux accords de consommation****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art.2

Il est inséré dans la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, un chapitre *7bis*, comprenant les articles *94ter* à *94octies*, rédigé comme suit:

«Chapitre *7bis*. Accords de consommation.

Art. *94ter*. — § 1er. L'accord de consommation est un accord conclu au sein du Conseil de la consommation entre les organisations de consommateurs et, d'autre part, les organisations professionnelles, qui régit les relations entre vendeurs et consommateurs concernant des produits ou services ou catégories de produits ou services.

Les accords de consommation peuvent concerner les conditions contractuelles générales qui seront proposées aux consommateurs, l'information qui leur sera donnée, les modes de promotion commerciale, les éléments relatifs à la qualité, la conformité et la sécurité des produits et services et les modes de règlement des litiges de consommation.

§ 2. L'accord de consommation détermine son champ d'application, sa date d'entrée en vigueur et sa durée.

L'accord de consommation ne s'applique pas aux contrats en cours sauf disposition contraire et pour autant qu'il soit plus favorable au consommateur.

L'accord détermine les modalités d'information de l'accord tant vis-à-vis des vendeurs que des consommateurs.

§ 3. L'accord de consommation prévoit les modalités éventuelles de sa révision et de sa prorogation.

Il prévoit également les conditions de sa dénonciation par l'ensemble ou une partie des signataires ou adhérents, ainsi que la durée du préavis qui ne peut être inférieure à six mois.

Art. *94quater*. — Les accords de consommation sont négociés et signés au sein du Conseil de la Consommation.

VOORONTWERP VAN WET**onderworpen aan het advies van de Raad van State****Voorontwerp van wet betreffende de consumentenakkoorden****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument wordt een hoofdstuk *7bis* ingevoegd, dat de artikelen *94ter* tot *94octies* omvat, luidende:

«Hoofdstuk *7bis*. Consumentenakkoorden.

Art. *94ter*. — § 1. Het consumentenakkoord is een akkoord dat afgesloten wordt binnen de Raad voor het Verbruik tussen de consumentenorganisaties en anderzijds de beroepsorganisaties. Het regelt de relaties tussen verkopers en consumenten voor wat betreft producten of diensten of categorieën van producten of diensten.

De consumentenakkoorden kunnen betrekking hebben op de algemene contractuele voorwaarden die aan de consumenten zullen worden voorgesteld, de voorlichting die hen zal worden gegeven, de wijzen van handelspromotie, de elementen betreffende kwaliteit, conformiteit en veiligheid van producten en diensten en de wijzen van regeling van consumentengeschillen.

§ 2. Het consumentenakkoord bepaalt zijn toepassingsgebied, zijn datum van inwerkingtreding en zijn duur.

Het consumentenakkoord is niet van toepassing op de lopende overeenkomsten behoudens andersluidende bepaling en voor zover het gunstiger is voor de consument.

Het akkoord bepaalt de informatiemodaliteiten zowel ten opzichte van de verkopers als ten opzichte van de consumenten.

§ 3. Het consumentenakkoord voorziet de eventuele modaliteiten voor zijn herziening en zijn verlenging.

Het voorziet tevens de voorwaarden tot opzegging door het geheel of een gedeelte van de ondertekenaars of toetreders, alsmede in de duur van de vooropzeg die niet minder dan zes maanden mag bedragen.

Art. *94quater*. — Het onderhandelen over en het ondertekenen van de consumentenakkoorden gebeurt binnen de Raad voor het Verbruik.

La demande est introduite par un membre du conseil de la consommation ou par un membre du gouvernement.

Si la demande concerne un secteur qui n'est pas représenté au Conseil de la Consommation, les entreprises du secteur ou leurs représentants sont invités.

L'accord ne peut être conclu sans leur approbation.

L'accord doit faire l'objet d'une position unanime du Conseil de la Consommation, tant pour entamer les négociations que pour conclure un accord.

Une cellule spécifique est créée au sein du secrétariat du Conseil de la Consommation pour assurer le secrétariat des accords de consommation et pour tenir un registre de ceux-ci.

Un règlement d'ordre intérieur fixe la procédure à suivre, et notamment pour les décisions prises à l'unanimité les règles de quorum nécessaires à l'intérieur de chacun des groupes du Conseil de la consommation. Il doit être approuvé par le Roi, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Art. 94^{quinquies}. — Les conditions contractuelles générales déterminées dans les accords de consommation doivent être soumises préalablement pour avis à la Commission des clauses abusives. Celle-ci doit rendre son avis dans les trois mois. Passé ce délai, l'accord peut être conclu.

Art. 94^{sexies}. — L'accord de consommation est transmis au gouvernement, par le ministre.

En l'absence d'opposition d'un membre du gouvernement dans un délai de quinze jours, l'accord est publié au *Moniteur belge*.

En cas d'opposition d'un membre, l'accord est agendé au Conseil des ministres le plus proche.

Si l'accord n'est pas validé par le Conseil, il ne sort pas ses effets.

Toute modification, reconduction ou dénonciation d'un accord de consommation est soumise au Conseil des Ministres, puis publiée au *Moniteur belge*.

Art. 94^{septies}. — Les signataires et adhérents d'un accord de consommation veillent au respect de son application.

L'accord prévoit la manière dont les plaintes des consommateurs sont traitées.

Le non-respect d'un accord de consommation par un vendeur est considéré comme un acte contraire aux usages honnêtes au sens des articles 93 et 94.

De vraag om een consumentenakkoord te onderhandelen gaat uit van een lid van de Raad voor het Verbruik, of van een lid van de regering.

Indien de vraag op een sector slaat die niet vertegenwoordigd is binnen de Raad voor het Verbruik, worden de bedrijven van de sector of hun vertegenwoordigers uitgenodigd.

Het akkoord kan niet worden afgesloten zonder hun goedkeuring.

Er moet binnen de Raad voor het Verbruik een unaniem standpunt bestaan over het akkoord, zowel om de onderhandelingen aan te vatten als om een akkoord te sluiten.

Een specifieke cel wordt opgericht binnen het secretariaat van de Raad voor het Verbruik om het secretariaat van de consumentenakkoorden waar te nemen en om een register van deze bij te houden.

Een huishoudelijk reglement legt de te volgen procedure vast, alsook het aanwezigheidsquorum binnen elke groep van de Raad voor het Verbruik om unanieme beslissingen te nemen. Het reglement moet worden goedgekeurd door de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Art. 94^{quinquies}. — De algemene contractuele voorwaarden die in de consumentenakkoorden zijn vastgesteld, moeten vooraf voor advies worden voorgelegd aan de Commissie voor Onrechtmatige Bedingen, die binnen de drie maanden advies moet uitbrengen. Eenmaal deze termijn is verstreken, kan het akkoord worden afgesloten.

Art. 94^{sexies}. — Het consumentenakkoord wordt door de minister overgemaakt aan de regering.

Behoudens bezwaar door een lid van de regering binnen een termijn van 15 dagen, wordt het akkoord bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Ingeval van bezwaar wordt het akkoord geagendeerd op de eerstvolgende Ministerraad.

Bij gebrek aan bekrachtiging door de Ministerraad, komt het akkoord te vervallen.

Elke wijziging, verlenging of opzegging van een consumentenakkoord wordt voorgelegd aan de Ministerraad, waarna deze wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 94^{septies}. — De ondertekenaars en toetreders van een consumentenakkoord waken over de naleving van de toepassing ervan.

Het akkoord voorziet in de wijze waarop de klachten van de consumenten worden behandeld.

Het niet naleven van een consumentenakkoord door een verkoper wordt beschouwd als een daad die strijdig is met de eerlijke gebruiken in de zin van artikelen 93 en 94.

Art. 94*octies*.— Le Roi, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, peut, sur avis unanime du Conseil de la Consommation, imposer à l'ensemble d'un secteur l'application d'un accord de consommation dont le champ d'application est national.

Art. 3

L'article 102, alinéa premier, de la même loi, est complété comme suit:

«9. des arrêtés pris en exécution de l'article 94*octies*.»

Art. 4

Trois ans après l'entrée en vigueur de la loi, un rapport d'évaluation est transmis au gouvernement et à la Chambre des représentants, par le ministre.

Art. 94*octies*.— De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, op eenparig advies van de Raad voor het Verbruik aan een hele sector de toepassing opleggen van een consumentenakkoord waarvan het toepassingsgebied nationaal is.

Art. 3

Artikel 102, eerste lid, van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt:

«9. van de besluiten genomen in uitvoering van artikel 94*octies*.»

Art. 4

Drie jaar na de inwerkingtreding van deze wet, wordt door de minister een evaluatieverslag overhandigd aan de regering en aan de Kamer van volksvertegenwoordigers.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT N° 40.116/1

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la Ministre de la Consommation, le 27 mars 2006, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi «relative aux accords de consommation», a donné le 20 avril 2006 l'avis suivant:

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique ⁽¹⁾ et l'accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi soumis pour avis entend modifier la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur (ci-après: LPCC) afin d'insérer un certain nombre de dispositions concernant les «accords de consommation».

Selon l'article 94ter, § 1er, LPCC, en projet, un accord de consommation régissant les relations entre vendeurs et consommateurs concernant des produits ou services ou catégories de produits ou services, est conclu au sein du Conseil de la consommation. Il peut concerner entre autres les conditions contractuelles générales qui seront proposées aux consommateurs, l'information qui leur sera donnée et les modes de promotion commerciale. Le projet de loi règle la procédure concernant l'élaboration, la conclusion et la publication des accords de consommation. Il prévoit en outre la possibilité d'imposer un accord de consommation obligatoire à l'ensemble d'un secteur, par arrêté royal (article 94^{octies}, LPCC, en projet).

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. Le Conseil d'État, section de législation, constate que le régime en projet est peu détaillé et comporte dès lors un grand nombre d'imprécisions.

2. En ce qui concerne leur mode d'élaboration, le projet entend que les accords de consommation soient conclus au sein du Conseil de la consommation entre les organisations de consommateurs, d'une part, et les organisations professionnelles, d'autre part (article 94ter, § 1er, alinéa 1er, LPCC, en projet).

Compte tenu de la force obligatoire qu'il attribue aux accords de consommation (voir ci-après, n° 5), le projet soulève des questions essentielles concernant la représentativité des organisations signataires de ces accords au sein du Conseil de la consommation.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE NR 40.116/1

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 27 maart 2006 door de Minister van Consumentenzaken verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «betreffende de consumentenakkoorden», heeft op 20 april 2006 het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond ⁽¹⁾, alsmede van de te vervullen vormvereisten.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt tot het wijzigen van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (hierna: WHPC), ten einde een aantal bepalingen in te voegen omtrent zogenaamde «consumentenakkoorden».

Een consumentenakkoord wordt, blijkens het ontworpen artikel 94ter, § 1, WHPC gesloten binnen de Raad voor het Verbruik en regelt de relaties tussen verkopers en consumenten wat betreft producten of diensten of categorieën van producten of diensten. Het kan onder meer betrekking hebben op de algemene contractuele voorwaarden die aan de consumenten zullen worden voorgesteld, de voorlichting die hen zal worden gegeven, en de wijzen van handelspromotie. Het ontwerp van wet regelt de procedure betreffende de totstandkoming, het sluiten en de bekendmaking van consumentenakkoorden. Het voorziet tevens in de mogelijkheid om bij koninklijk besluit een consumentenakkoord dwingend op te leggen aan een volledige sector (ontworpen artikel 94^{octies} WHPC).

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. De Raad van State, afdeling wetgeving, stelt vast dat de ontworpen regeling weinig uitgewerkt is, en hierdoor een groot aantal onduidelijkheden vertoont.

2. Met betrekking tot de wijze van totstandkoming van een consumentenakkoord is het de bedoeling van het ontwerp dat deze akkoorden gesloten worden binnen de Raad voor het Verbruik tussen de consumentenorganisaties, enerzijds, en de beroepsorganisaties, anderzijds (ontworpen artikel 94ter, § 1, eerste lid, WHPC).

In het licht van de rechtskracht die het ontwerp aan consumentenakkoorden toeschrijft (zie verder, randnr. 5), roept het essentiële vragen op omtrent de representativiteit van de organisaties die binnen de Raad voor het Verbruik optreden bij de ondertekening van zulke consumentenakkoorden.

Le Conseil de la consommation a été créé en tant qu'organisme consultatif et de concertation par arrêté royal du 20 février 1964 ⁽²⁾. Le Conseil est composé de vingtsix membres au total, désignés par le ministre qui a les affaires économiques dans ses attributions, soit treize membres représentant les organisations de consommateurs, huit membres représentant les organisations de la production, deux membres représentant les organisations de la distribution, deux membres représentant les organisations des classes moyennes et un membre représentant les organisations de l'agriculture ⁽³⁾. Toutefois, l'arrêté royal précité ne prévoit pas de critères sur la base desquels le ministre compétent peut fixer la représentativité des organisations représentées au Conseil de la consommation ⁽⁴⁾.

Dans ce contexte on peut se demander si la possibilité, qui est envisagée, de conclure des accords de consommation au sein du Conseil de la consommation est toujours conciliable avec la mission statutaire des associations et organismes individuels qui composent le Conseil. En effet, selon l'article 94ter, § 1er, LPCC, en projet, un accord de consommation est conclu «entre les organisations de consommateurs et (...) les organisations professionnelles», ce qui paraît présupposer l'intervention de l'ensemble des organisations représentées au sein du Conseil. Dès lors, pour concrétiser un accord, l'intervention d'organisations membres sera souvent nécessaire pour défendre des intérêts qui ne s'inscrivent pas dans leur but statutaire. La question se pose dès lors de savoir dans quelle mesure ces organisations peuvent être liées par l'accord.

Inversement, l'article 94quater, alinéa 2, LPCC, en projet, règle l'hypothèse où l'accord proposé concerne un secteur qui n'est pas représenté au Conseil de la consommation. Dans ce cas, les entreprises de ce secteur ou leurs représentants sont invités et l'accord ne peut être conclu sans leur approbation. Toutefois, cette disposition, qui entend parer à un éventuel manque de représentativité, présente des lacunes à maints égards. Ainsi, la notion de «secteurs» n'est pas définie pour circonscrire les activités qui sont représentées ou non au sein du Conseil de la consommation. Par ailleurs, aucune précision n'est donnée sur la sélection des entreprises d'un secteur déterminé qui sont associées à la négociation d'un accord de consommation, ni sur le mode de désignation de leurs représentants éventuels.

De Raad voor het Verbruik werd als advies- en overlegorgaan opgericht bij het koninklijk besluit van 20 februari 1964 ⁽²⁾. De Raad bestaat in totaal uit zesentwintig leden, aangewezen door de Minister die de Economische Zaken onder zijn bevoegdheid heeft: er zijn dertien leden die de consumentenorganisaties vertegenwoordigen, acht leden ter vertegenwoordiging van de organisaties van de productie, twee leden ter vertegenwoordiging van de organisaties van de distributie, twee leden ter vertegenwoordiging van de organisaties van de middenstand en één lid ter vertegenwoordiging van de organisaties van de landbouw ⁽³⁾. In het voornoemde koninklijk besluit zijn evenwel geen criteria opgenomen op grond waarvan de bevoegde minister de representativiteit van de in de Raad voor het Verbruik vertegenwoordigde organisaties kan vaststellen ⁽⁴⁾.

Tegen deze achtergrond kan worden betwijfeld of de introductie van de mogelijkheid om consumentenakkoorden te sluiten binnen de Raad voor het Verbruik, steeds te verzoenen valt met de statutaire opdracht van de individuele verenigingen en organismen die de Raad samenstellen. Immers, naar luid van het ontworpen artikel 94ter, § 1, WHPC, wordt een consumentenakkoord gesloten «tussen de consumentenorganisaties en (...) de beroepsorganisaties», hetgeen de tussenkomst van alle in de Raad vertegenwoordigde organisaties lijkt voorop te stellen. Opdat een akkoord tot stand kan komen, zal het bijgevolg vaak nodig zijn dat leden-organisaties optreden ter behartiging van belangen die buiten hun statutair doel liggen. Hierdoor rijst ook de vraag in welke mate deze organisaties door het akkoord kunnen gebonden zijn.

Omgekeerd voorziet het ontworpen artikel 94quater, tweede lid, WHPC in een regeling voor het geval het voorgestelde akkoord betrekking heeft op een sector die niet in de Raad voor het Verbruik is vertegenwoordigd. In dat geval worden de bedrijven van die sector of hun vertegenwoordigers uitgenodigd en kan het akkoord niet worden gesloten zonder hun goedkeuring. Deze regeling, die ertoe strekt een mogelijk gebrek aan representativiteit op te vangen, is evenwel in vele opzichten gebrekkig uitgewerkt. Zo ontbreekt een omschrijving van het begrip «sectoren», ter afbakening van de activiteiten die al dan niet in de Raad voor het Verbruik zijn vertegenwoordigd. Bovendien is er geen duidelijkheid omtrent de selectie van de bedrijven uit een welbepaalde sector die in de onderhandeling over een consumentenakkoord worden betrokken, noch omtrent de wijze waarop hun eventuele vertegenwoordigers worden aangewezen.

⁽¹⁾ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par fondement juridique la conformité aux normes supérieures.

⁽²⁾ Arrêté royal du 20 février 1964 instituant un Conseil de la consommation.

⁽³⁾ Article 3, § 1er, de l'arrêté royal du 20 février 1964.

⁽⁴⁾ L'exposé des motifs précise que la majeure partie des organisations membres est représentée au Conseil depuis sa création. Selon les auteurs du projet, cette pérennité est un gage de la représentativité du Conseil. Il est toutefois permis de douter qu'il s'agisse en soi d'un critère objectif de représentativité suffisant.

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder de rechtsgrond de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

⁽²⁾ Koninklijk besluit van 20 februari 1964 tot oprichting van een Raad voor het Verbruik.

⁽³⁾ Artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 20 februari 1964.

⁽⁴⁾ De memorie van toelichting geeft aan dat het overgrote deel van de organisaties-leden reeds van bij de oprichting van de Raad vertegenwoordigd zijn. Dit duurzaam karakter is volgens de indieners een blijk van de representativiteit van de Raad. Het valt evenwel te betwijfelen of dit op zich als een afdoende objectief criterium van representativiteit kan worden aangemerkt.

En outre, le projet de loi ne pose aucune condition pour garantir la représentativité des parties à l'accord, ce qui paraît pourtant être une condition fondamentale supplémentaire pour que le procédé utilisé pour élaborer la réglementation soit admissible. En effet, il ne peut se justifier de faire participer des représentants des secteurs concernés à l'élaboration de la réglementation que si ces représentants sont effectivement représentatifs et qu'ils peuvent donc être réputés défendre la position de ces secteurs. Par ailleurs, il est essentiel que les accords ne puissent contenir que des droits et obligations à l'égard de personnes physiques ou morales appartenant aux secteurs qu'ils concernent.

3. Selon l'article 94*sexies*, alinéa 1er, LPCC, en projet, l'accord de consommation est transmis au gouvernement par le ministre compétent. Si un membre du gouvernement s'oppose à l'accord de consommation, l'accord est inscrit à l'ordre du jour (et non: «agendé») du Conseil des ministres suivant. Il ressort implicitement de l'article 94*sexies*, alinéa 4, en projet, que, dans ce cas, l'accord doit être validé par le Conseil des ministres, sans quoi il devient caduc. Le texte en projet est toutefois muet à propos de la forme ou la divulgation de cette validation.

4. L'article 94*septies*, alinéa 1er, en projet, mentionne des «adhérents», outre les signataires proprement dits de l'accord de consommation. Dans la mesure où l'accord est conclu à l'unanimité au Conseil de la consommation, on n'aperçoit pas ce qu'il faut entendre par «adhérents». Le projet ne prévoit pas non plus de procédure concernant l'adhésion à un accord de consommation.

5. Le texte en projet ne précise pas expressément la force obligatoire et la place des accords de consommation dans la hiérarchie des normes. Dans la mesure où l'accord de consommation en tant qu'instrument contractuel ne lie pas seulement les signataires, mais également les personnes dont ils représentent les intérêts, le régime en projet déroge au principe de la relativité des conventions (article 1165 du Code civil). Le principe de la relativité ne sera respecté que s'il est établi que les organisations membres du Conseil de la consommation sont habilitées à conclure un accord au nom de leurs membres, ce qui requiert l'existence d'un mandat.

Le projet est à tout le moins ambigu en ce qui concerne la force obligatoire des accords de consommation. L'exposé des motifs souligne la force obligatoire de l'accord à l'égard des membres du Conseil de la consommation qui l'ont approuvé, dans le sens d'une obligation de moyens:

«Cela signifie que les organisations professionnelles et les organisations de consommateurs doivent, par exemple, correctement informer leurs membres et leur recommander de respecter les règles adoptées».

Het ontwerp van wet bevat voorts geen enkel vereiste om de representativiteit van de bij de overeenkomst betrokken partijen te waarborgen, wat nochtans een bijkomende basisvoorwaarde lijkt te zijn voor de toelaatbaarheid van het aangewende procédé van totstandkoming van regelgeving. Het laten deelnemen, bij de totstandkoming van de regelgeving, van vertegenwoordigers van de erbij betrokken sectoren, kan immers slechts worden verantwoord wanneer die vertegenwoordigers effectief representatief zijn en dus kunnen worden geacht de zienswijze van die sectoren te vertolken. Voorts is het essentieel dat de overeenkomsten slechts rechten en verplichtingen kunnen inhouden ten aanzien van natuurlijke of rechtspersonen die deel uitmaken van de bij de overeenkomsten betrokken sectoren.

3. Naar luid van het ontworpen artikel 94*sexies*, eerste lid, WHPC, moet een consumentenakkoord door de bevoegde minister bezorgd (niet: overgemaakt) worden aan de Regering. Indien een lid van de Regering bezwaar maakt tegen het consumentenakkoord, moet het akkoord geagendeerd worden op de eerstvolgende Ministerraad. Uit het ontworpen artikel 94*sexies*, vierde lid, blijkt impliciet dat het akkoord in dat geval bekrachtiging behoeft van de Ministerraad, bij gebreke waarvan het akkoord komt te vervallen. Er wordt in de ontworpen regeling evenwel niets bepaald omtrent de vorm of de veruitwendiging van deze bekrachtiging.

4. Het ontworpen artikel 94*septies*, eerste lid, maakt melding van «toetreders», naast de eigenlijke ondertekenaars van het consumentenakkoord. In de mate dat het akkoord bij unanimité binnen de Raad voor het Verbruik tot stand komt, valt niet in te zien wie als «toetreders» zijn aan te merken. Evenmin voorziet het ontwerp in enige procedure betreffende de toetreding tot een consumentenakkoord.

5. De rechtskracht en de plaats in de normenhiërarchie van de consumentenakkoorden zijn niet uitdrukkelijk in de ontworpen regeling uitgewerkt. In de mate dat het consumentenakkoord als contractueel instrument niet enkel de ondertekenaars bindt, maar tevens de personen wier belangen deze vertegenwoordigen, wijkt de ontworpen regeling af van het beginsel van de relativiteit van overeenkomsten (artikel 1165 van het Burgerlijk Wetboek). Het relativiteitsbeginsel zal enkel geëerbiedigd zijn indien vaststaat dat de organisaties-leden binnen de Raad voor het Verbruik de bevoegdheid hebben om namens hun leden een overeenkomst te sluiten, hetgeen het bestaan van een lastgeving vereist.

Het ontwerp is op zijn minst dubbelzinnig met betrekking tot de rechtskracht van de consumentenakkoorden. De memorie van toelichting benadrukt de bindende kracht van het akkoord ten aanzien van de leden van de Raad voor het Verbruik die het hebben goedgekeurd, in de zin van een middelenverbintenis:

«Dit betekent dat de beroepsorganisaties en de consumentenorganisaties hun leden bijvoorbeeld correct moeten informeren en hen moeten aanbevelen de goedgekeurde regels na te leven».

Il paraît devoir s'en déduire qu'il entre dans l'intention des auteurs du projet que l'accord de consommation ne vise pas, en soi, à produire des effets juridiques à l'égard des vendeurs ou consommateurs dont les membres du Conseil de la consommation se fixent pour objectif de défendre les intérêts. Cela ne correspond toutefois pas à l'article 94septies, alinéa 3, LPCC, en projet, aux termes duquel le non-respect d'un accord de consommation par un vendeur est considéré comme un acte contraire aux usages honnêtes au sens des articles 93 et 94 de la LPCC. On peut en inférer qu'un accord de consommation peut produire des effets juridiques obligatoires à l'égard des vendeurs visés et qu'il peut octroyer des droits subjectifs aux consommateurs bénéficiaires. Autre conséquence, ainsi que le précise au demeurant l'exposé des motifs, est l'application du système d'avertissement et de sanction de la LPCC aux accords de consommation (voir les articles 101 et 103 LPCC).

On n'aperçoit pas davantage comment, s'il implique uniquement une obligation de moyens des signataires à l'égard de leurs membres, l'accord de consommation pourrait avoir pour conséquence de s'appliquer aux contrats en cours pour autant qu'il soit plus favorable au consommateur, comme le dispose l'article 94ter, § 2, alinéa 2, LPCC, en projet.

6. Selon l'article 94octies, LPCC, en projet, le Roi peut par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, sur avis unanime du Conseil de la consommation ⁽⁵⁾, imposer à l'ensemble d'un secteur – selon l'exposé des motifs «rendre obligatoire» – l'application d'un accord de consommation dont le champ d'application est national. Le projet ne précise pas suffisamment les conditions pour ce faire, ni les effets juridiques d'un tel arrêté royal.

Tout d'abord, le texte ne permet pas de déterminer dans quels cas le Roi peut appliquer l'article 94octies, en projet. Selon l'exposé des motifs, ce serait le cas «si une partie des vendeurs n'appliquent pas correctement l'accord». Ainsi conçue, la force obligatoire revêt le caractère d'une sanction, ce qui implique à tout le moins l'obligation de définir précisément dans le projet les cas dans lesquels elle est appliquée et selon quelle procédure.

En outre, le projet ne précise pas les effets juridiques de cette force obligatoire ni la place que l'accord de consommation rendu obligatoire occupe dans la hiérarchie des normes, notamment par rapport aux autres arrêtés royaux adoptés en exécution de la LPCC. Le projet ne prévoit pas non plus les règles de procédure à respecter pour rapporter ou modifier un accord de consommation rendu obligatoire (comme, par exemple, les conditions concernant le rôle - consultatif ou non - dévolu le cas échéant à cet égard au Conseil de la consommation).

⁽⁵⁾ Sur ce point, le texte du projet est en contradiction avec l'exposé des motifs qui mentionne à ce sujet une 'initiative unanime des membres du Conseil de la consommation'. Cette précision semble indiquer que le droit d'initiative revient exclusivement au Conseil de la consommation.

Hieruit lijkt te moeten worden afgeleid dat het consumentenakkoord er, in de bedoeling van de stellers van het ontwerp, op zich niet toe strekt om bindende rechtsgevolgen teweeg te brengen ten aanzien van de verkopers of consumenten van wie de leden van de Raad voor het Verbruik zich tot doel stellen de belangen te verdedigen. Deze bedoeling is evenwel niet in overeenstemming met het ontworpen artikel 94septies, derde lid, WHPC, naar luid waarvan het niet naleven van een consumentenakkoord door een verkoper beschouwd wordt als een daad die strijdig is met de eerlijke gebruiken in de zin van de artikelen 93 en 94 van de WHPC. Hieruit kan worden afgeleid dat een consumentenakkoord bindende rechtsgevolgen kan teweegbrengen ten aanzien van de geïndiceerde verkopers, en dat het subjectieve rechten kan toekennen aan de begunstigde consumenten. Het heeft tevens tot gevolg dat, zoals de memorie van toelichting overigens stelt, het waarschuwings- en sanctioneringssysteem van de WHPC van toepassing wordt op de consumentenakkoorden (zie de artikelen 101 en 103 WHPC).

Evenmin valt in te zien hoe het consumentenakkoord, indien het enkel een middelenverbintenis inhoudt van de ondertekenaars ten aanzien van hun leden, tot gevolg kan hebben dat het, zoals bepaald in het ontworpen artikel 94ter, § 2, tweede lid, WHPC, kan inwerken op lopende overeenkomsten, voor zover dit gunstiger is voor de consument.

6. Volgens het ontworpen artikel 94octies WHPC kan de Koning, bij een besluit waarover in de Ministerraad overleg is gepleegd, op eenparig advies van de Raad voor het Verbruik ⁽⁵⁾, aan een hele sector de toepassing opleggen – volgens de memorie van toelichting «bindend verklaren» – van een consumentenakkoord waarvan het toepassingsgebied nationaal is. De voorwaarden waaronder dit kan gebeuren en de rechtsgevolgen van zulk koninklijk besluit worden op ontoereikende wijze uitgewerkt in het ontwerp.

Vooreerst blijkt uit de tekst niet in welke gevallen de Koning toepassing kan maken van het ontworpen artikel 94octies. Volgens de memorie van toelichting zou dit het geval zijn «indien (...) een deel van de verkopers het akkoord niet correct toepassen». Volgens deze benadering krijgt de verbindendverklaring het karakter van een sanctie, wat meebrengt dat in het ontwerp minstens nauwkeurig moet worden omschreven in welke gevallen en volgens welke procedure die wordt toegepast.

Voorts wordt niet verduidelijkt welke rechtsgevolgen de verbindendverklaring teweegbrengt, en welke plaats het verbindend verklaarde consumentenakkoord in de normenhiërarchie inneemt, inzonderheid ten aanzien van andere koninklijke besluiten, genomen ter uitvoering van de WHPC. Evenmin voorziet het ontwerp in de procedurele voorwaarden voor de intrekking of wijziging van een algemeen verbindend verklaard consumentenakkoord (zo bijvoorbeeld die met betrekking tot de al dan niet adviserende rol die de Raad voor het Verbruik hierbij in voorkomend geval zal vervullen).

⁽⁵⁾ De tekst van het ontwerp is op dit punt in contradictie met de memorie van toelichting, die terzake gewag maakt van een 'unaniem initiatief van de Raad voor het Verbruik'. Dit lijkt aan te geven dat het initiatiefrecht uitsluitend aan de Raad voor het Verbruik toekomt.

7. Il résulte de ce qui précède que le projet nécessite un profond remaniement et qu'il serait prématuré de l'examiner plus avant.

La chambre était composée de

Messieurs

M. VAN DAMME,	président de chambre,
J. BAERT,	
W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
M. RIGAUX,	
M. TISON,	assesseurs de la section de législation,

Madame

G. VERBERCKMOES,	greffier.
------------------	-----------

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur chef de section ff.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

7. Uit wat voorafgaat, blijkt dat het ontwerp aan een grondige herwerking toe is en dat een nader onderzoek voorbarig is.

De kamer was samengesteld uit

de Heren

M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
J. BAERT,	
W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
M. RIGAUX,	
M. TISON,	assessoren van de afdeling wetgeving,

Mevrouw

G. VERBERCKMOES,	griffier.
------------------	-----------

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeurwnd. afdelingshoofd.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre de la Protection de la Consommation,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS:

Notre ministre de la Protection de la Consommation est chargée de présenter en Notre nom aux Chambres législatives et de déposer à la Chambre des représentants, le projet de loi dont la teneur suit.

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Il est inséré dans la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, un chapitre 7bis, comprenant les articles 94ter à 94octies, rédigé comme suit:

«Chapitre 7bis. Accords de consommation.

Art. 94ter. — § 1er. L'accord de consommation est un accord conclu au sein du Conseil de la consommation entre les organisations de consommateurs et, d'autre part, les organisations professionnelles, qui régit les relations entre vendeurs et consommateurs concernant des produits ou services ou catégories de produits ou services.

Les accords de consommation peuvent concerner les conditions contractuelles générales qui seront proposées aux consommateurs, l'information qui leur sera donnée, les modes de promotion commerciale, les éléments relatifs à la qualité, la conformité et la sécurité des produits et services et les modes de règlement des litiges de consommation.

§ 2. L'accord de consommation détermine son champ d'application, sa date d'entrée en vigueur et sa durée.

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister voor Consumentenzaken,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze minister van Consumentenzaken is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen.

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument wordt een hoofdstuk 7bis ingevoegd, dat de artikelen 94ter tot 94octies omvat, luidende:

«Hoofdstuk 7bis. Consumentenakkoorden.

Art.94ter. — § 1. Het consumentenakkoord is een akkoord dat afgesloten wordt binnen de Raad voor het Verbruik tussen de consumentenorganisaties en anderzijds de beroepsorganisaties. Het regelt de relaties tussen verkopers en consumenten voor wat betreft producten of diensten of categorieën van producten of diensten.

De consumentenakkoorden kunnen betrekking hebben op de algemene contractuele voorwaarden die aan de consumenten zullen worden voorgesteld, de voorlichting die hen zal worden gegeven, de wijzen van handelspromotie, de elementen betreffende kwaliteit, conformiteit en veiligheid van producten en diensten en de wijzen van regeling van consumentengeschillen.

§ 2. Het consumentenakkoord bepaalt zijn toepassingsgebied, zijn datum van inwerkingtreding en zijn duur.

L'accord de consommation ne s'applique pas aux contrats en cours sauf disposition contraire et pour autant qu'il soit plus favorable au consommateur.

L'accord détermine les modalités d'information de l'accord tant vis-à-vis des vendeurs que des consommateurs.

§ 3. L'accord de consommation prévoit les modalités éventuelles de sa révision et de sa prorogation.

Il prévoit également les conditions de sa dénonciation par l'ensemble ou une partie des signataires ou adhérents, ainsi que la durée du préavis qui ne peut être inférieure à six mois.

Art. 94^{quater}. — Les accords de consommation sont négociés et signés au sein du Conseil de la Consommation.

La demande est introduite par un membre du conseil de la consommation ou par un membre du gouvernement.

Si la demande concerne un secteur qui n'est pas représenté au Conseil de la Consommation, les entreprises du secteur ou leurs représentants sont invités.

L'accord ne peut être conclu sans leur approbation.

L'accord doit faire l'objet d'une position unanime du Conseil de la Consommation, tant pour entamer les négociations que pour conclure un accord.

Une cellule spécifique est créée au sein du secrétariat du Conseil de la Consommation pour assurer le secrétariat des accords de consommation et pour tenir un registre de ceux-ci.

Un règlement d'ordre intérieur fixe la procédure à suivre, et notamment pour les décisions prises à l'unanimité les règles de quorum nécessaires à l'intérieur de chacun des groupes du Conseil de la consommation. Il doit être approuvé par le Roi, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Art. 94^{quinquies}. — Les conditions contractuelles générales déterminées dans les accords de consommation doivent être soumises préalablement pour avis à la Commission des clauses abusives. Celle-ci doit rendre son avis dans les trois mois. Passé ce délai, l'accord peut être conclu.

Het consumentenakkoord is niet van toepassing op de lopende overeenkomsten behoudens andersluidende bepaling en voor zover het gunstiger is voor de consument.

Het akkoord bepaalt de informatiemodaliteiten zowel ten opzichte van de verkopers als ten opzichte van de consumenten.

§ 3. Het consumentenakkoord voorziet de eventuele modaliteiten voor zijn herziening en zijn verlenging.

Het voorziet tevens de voorwaarden tot opzegging door het geheel of een gedeelte van de ondertekenaars of toetreders, alsmede in de duur van de vooropzeg die niet minder dan zes maanden mag bedragen.

Art. 94^{quater}. — Het onderhandelen over en het ondertekenen van de consumentenakkoorden gebeurt binnen de Raad voor het Verbruik.

De vraag om een consumentenakkoord te onderhandelen gaat uit van een lid van de Raad voor het Verbruik, of van een lid van de regering.

Indien de vraag op een sector slaat die niet vertegenwoordigd is binnen de Raad voor het Verbruik, worden de bedrijven van de sector of hun vertegenwoordigers uitgenodigd.

Het akkoord kan niet worden afgesloten zonder hun goedkeuring.

Er moet binnen de Raad voor het Verbruik een unaniem standpunt bestaan over het akkoord, zowel om de onderhandelingen aan te vatten als om een akkoord te sluiten.

Een specifieke cel wordt opgericht binnen het secretariaat van de Raad voor het Verbruik om het secretariaat van de consumentenakkoorden waar te nemen en om een register van deze bij te houden.

Een huishoudelijk reglement legt de te volgen procedure vast, alsook het aanwezigheidsquorum binnen elke groep van de Raad voor het Verbruik om unanieme beslissingen te nemen. Het reglement moet worden goedgekeurd door de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Art. 94^{quinquies}. — De algemene contractuele voorwaarden die in de consumentenakkoorden zijn vastgesteld, moeten vooraf voor advies worden voorgelegd aan de Commissie voor Onrechtmatige Bedingen, die binnen de drie maanden advies moet uitbrengen. Eenmaal deze termijn is verstreken, kan het akkoord worden afgesloten.

Art. 94^{sexies}. — L'accord de consommation est transmis au Gouvernement, par le Ministre.

En l'absence d'opposition d'un membre du Gouvernement dans un délai de quinze jours, l'accord est publié au *Moniteur belge*.

En cas d'opposition d'un membre, l'accord est agendé au Conseil des ministres le plus proche.

Si l'accord n'est pas validé par le Conseil, il ne sort pas ses effets.

Toute modification, reconduction ou dénonciation d'un accord de consommation est soumise au Conseil des Ministres, puis publiée au *Moniteur belge*.

Art. 94^{septies}. — Les signataires et adhérents d'un accord de consommation veillent au respect de son application.

L'accord prévoit la manière dont les plaintes des consommateurs sont traitées.

Le non-respect d'un accord de consommation par un vendeur est considéré comme un acte contraire aux usages honnêtes au sens des articles 93 et 94.

Art. 94^{octies}. — Le Roi, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, peut, sur avis unanime du Conseil de la Consommation, imposer à l'ensemble d'un secteur l'application d'un accord de consommation dont le champ d'application est national.

Art. 3

L'article 102, alinéa premier, de la même loi, est complété comme suit:

«9. des arrêtés pris en exécution de l'article 94^{octies}.»

Art. 94^{sexies}. — Het consumentenakkoord wordt door de Minister overgemaakt aan de Regering.

Behoudens bezwaar door een lid van de Regering binnen een termijn van 15 dagen, wordt het akkoord bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Ingeval van bezwaar wordt het akkoord geagendeerd op de eerstvolgende Ministerraad.

Bij gebrek aan bekrachtiging door de Ministerraad, komt het akkoord te vervallen.

Elke wijziging, verlenging of opzegging van een consumentenakkoord wordt voorgelegd aan de Ministerraad, waarna deze wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 94^{septies}. — De ondertekenaars en toetreders van een consumentenakkoord waken over de naleving van de toepassing ervan.

Het akkoord voorziet in de wijze waarop de klachten van de consumenten worden behandeld.

Het niet naleven van een consumentenakkoord door een verkoper wordt beschouwd als een daad die strijdig is met de eerlijke gebruiken in de zin van artikelen 93 en 94.

Art. 94^{octies}. — De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit, op eenparig advies van de Raad voor het Verbruik aan een hele sector de toepassing opleggen van een consumentenakkoord waarvan het toepassingsgebied nationaal is.

Art. 3

Artikel 102, eerste lid, van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt:

«9. van de besluiten genomen in uitvoering van artikel 94^{octies}.»

Art. 4

Trois ans après l'entrée en vigueur de la loi, un rapport d'évaluation est transmis au Gouvernement et à la Chambre des représentants, par le ministre.

Donné à Bruxelles, le 25 février 2007

ALBERT

PAR LE ROI :

*Pour la ministre de la Protection de
la consommation, absent,*

Le ministre de la Mobilité,

Renaat LANDUYT

Art. 4

Drie jaar na de inwerkingtreding van deze wet, wordt door de minister een evaluatieverslag overhandigd aan de regering en aan de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Gegeven te Brussel, 25 februari 2007

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

Voor de minister van Consumentenzaken, afwezig,

De minister van Mobiliteit,

Renaat LANDUYT